

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰ:1

ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਮਿਤੀ 13.10.2010 ਸ਼ਾਮ 4.15 ਵਜੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਭਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

1. ਸ਼੍ਰੀ ਵਰਿੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ,
ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
2. ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ,
ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,
ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।
3. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ,
ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ,
ਪਟਿਆਲਾ।
4. ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ,
(ਕੋਈ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ)
ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

1. ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸ਼ੀਰ, ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 5 ਨਵੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਆਫੀਸ਼ੀਅਲ ਲੈਂਗੂਏਜ ਐਕਟ, 2008 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 8-ਏ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਕਿਤ ਹੈ:-

“The Director, Language, Punjab or any of his officers authorized by him. may inspect any office of the State Government public sector undertaking. Board or Corporation and office of any school, college or university of the State Government to ensure, the implementation of the provisions of Section 3 and 3-B of this Act. The officer or official having custody of the record of the aforesaid office, shall make such record available, to the said Director or officer for inspection.”

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੇਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਖੋਂ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਬੇਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਲਵੇ।

3. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨਿਯਮਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 11.09.2009 ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਟਾਫ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਟਾਫ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

..... that the aforesaid matter has been considered by this court in depth and Hon'ble Chief Justice and Judges have been pleased to order that the Punjab Official Language (Amendment) Act, 2008 cannot be given effect in the Subordinate Courts in the State of Punjab, unless at least One Judgment Writer, One Stenographer, and One Translator in Gurmukhi language are provided to each Judicial Officer, in addition to the Ministerial Staff, who should be well conversant in Gurmukhi language.

ਇਸ ਤਜਵੀਜ ਉੱਪਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰ:2

ਦਫ਼ਤਰ: ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ
(ਪ੍ਰਚਾਲਣ ਸ਼ਾਖਾ)

ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ,
(ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਲ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਨੰ:ਪੰ.ਪ੍ਰਚਾਲਣ(118)-2010/1185
ਮਿਤੀ, ਪਟਿਆਲਾ 01.12.2010

ਵਿਸ਼ਾ: ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਮਿਤੀ 13.10.10 ਨੂੰ 4.15 ਵਜੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ
ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ,

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮਿਤੀ
13.10.10 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਪੱਤਰ
ਸਹਿਤ ਗਿਆਤ/ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿਤ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ,

ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰ:3

No.5497 E.II/VII.B.4(Pb.)

From

The Registrar General,
Punjab & Haryana High Court,
Chandigarh.

To

The Secretary to Govt. of Punjab,
Department of Home Affairs & Justice,
Judicial-1 Branch,
Chandigarh.

Dated, Chandigarh, the 08.02.2012

Sub: Implementation of Punjabi Language in Subordinate Courts.

Sir,

I am directed to refer to your letter No.13/19/04-5 Judl.(1)/4040 dated 21.12.2010 on the subject noted above and to request you to create following posts:-

For Punjab Superior Judicial Service

Judgement Writer Gr.I	10300-34800+GP 4800	127
Stenographer Gr.II	10300-34800+GP 4400	127
Translator	10300-34800+GP 4400	127

		381

For Punjab Civil Service (Judicial Branch)

Judgement Writer Gr.I	10300-34800+GP 4800	366
Translator	10300-34800+GP 4400	366
Stenographer Gr.III	5910-20200+GP 2800	366

		1098

		1479

It is also inform you that total financial implications for the abovesaid posts comes to Rs.24,16,76,000/- P.M. approximately.

Yours faithfully,
Sd/-

Assistant Registrar E.II
for Registrar General

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰ:4

ਦਫ਼ਤਰ: ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ
(ਪ੍ਰਚਾਲਣ ਸ਼ਾਖਾ)

ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ,
(ਅਦਾਲਤੀ-1 ਸ਼ਾਖਾ)

ਨੰ:ਪੰ.ਪ੍ਰਚਾ.(118)-2013/03
ਮਿਤੀ, ਪਟਿਆਲਾ 03.01.2013

ਵਿਸ਼ਾ: ਪੰਜਾਬ ਆਫ਼ੀਸ਼ੀਅਲ (ਅਮੈਡਮੈਂਟ) ਬਿੱਲ, 2008 ਅਨੁਸਾਰ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਬਾਰੇ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ,

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮੀਮੇ ਨੰਬਰ14/119/08-2ਅਦ(1)3458, ਮਿਤੀ 06.12.2012 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 3107-1ਭਾਸ਼ਾ-68/21805, ਮਿਤੀ 3.6.1968 ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੈਕਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ 'ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੈਕਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।' ਇਸ ਲਈ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਜੇ ਅਮਲਾ ਤੈਨਾਤ ਹੈ ਉਹ ਉਕਤ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਠਿਨਾਈ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਲਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪ ਅਤੇ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫੀ/ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਰਟਰੈਂਡ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਪਾਸ ਪੰਜਾਬੀ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਇਨਸਟਰਕਟਰ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਜਿਹੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿੱਕਤ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਪੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਪਾਸ ਫਿਲਹਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉਪਲੱਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖਾਪੜ੍ਹੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਉਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਰਟਰੈਂਡ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਉੱਝ ਜੇਕਰ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਇਨਸਟਰਕਟਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਆਫ਼ੀਸ਼ੀਅਲ (ਅਮੈਡਮੈਂਟ) ਬਿੱਲ, 2008 ਦੀ ਧਾਰਾ 3-ਏ(1) ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪ/ਸਾਰਟਰੈਂਡ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਿਆਤ ਹਿਤ ਇਹ ਲਿਖਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੜਚਣ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਵਿਧਾਨਿਕ) ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਲਾਹ ਲਈ ਜਾਣੀ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੀ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰ:5

ਦਫ਼ਤਰ: ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ
(ਪ੍ਰਚਾਲਣ ਸ਼ਾਖਾ)

ਵੱਲ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ,
(ਅਦਾਲਤੀ-1 ਸ਼ਾਖਾ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਨੰ:ਪੰ.ਪ੍ਰਚਾ.(118)-2018/72
ਮਿਤੀ, ਪਟਿਆਲਾ/02.02.2018

ਵਿਸ਼ਾ: ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸਿਅਲ (ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ) ਬਿੱਲ, 2008 ਅਨੁਸਾਰ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਬਾਰੇ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ,

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ:ਪੰ.ਪ੍ਰਚਾ.-2013/03, ਮਿਤੀ 3.1.2013 (ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਹੈ ਜੀ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਆਪ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਤੀਕ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਮਿਤੀ 08.02.2018 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾ ਅਧੀਨ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਾ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੀ।

ਪਿੱਠਅੰਕਣ ਨੰ:ਪੰ.ਪ੍ਰਚਾ.(118)-2018/73

ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ
ਮਿਤੀ, ਪਟਿਆਲਾ/02.02.2018

ਉਤਾਰਾ:- ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਹਿਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਵਿਸ਼ਾ: ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (ਓ ਤੋਂ ਸ) ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ।

ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

- (ਓ) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਪੁਰਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਬਿਲਾਂ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਧਾਂ;
- (ਅ) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਭ ਐਕਟਾਂ;
- (ੲ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 213 ਅਧੀਨ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਭ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਅਤੇ
- (ਸ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਭ ਹੁਕਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ, ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਓ ਤੋਂ ਸ) ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰੀਕਾਂ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ (ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਝੰਡੀ 'ਓ')। ਇੱਥੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਸਟੇਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਨਿਮਨ-ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸਬੰਧੀ ਤਰੀਕਾਂ ਨਿਯਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਝੰਡੀ 'ਅ')।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ਪੁਰਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬਿਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਧਾਂ, ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਐਕਟ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 213 ਅਧੀਨ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ, ਨਿਯਮ, ਵਿਨਿਯਮ ਅਤੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਆਦਿ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਦੀ ਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਥੇ ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੁ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜਦੀਆਂ।

ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਾਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 ਦੀ **ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਓ ਤੋਂ ਸ) ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਿਵਸ (01 ਨਵੰਬਰ, 2012 ਤੋਂ) ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੀ।** ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਖਰੜਾ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਝੰਡੀ 'ੲ' ਤੇ ਨੱਥੀ ਹੈ ਜੀ।

ਉਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਸਲ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹਿਤ ਭੇਜਣ ਲਈ ਮਿਸਲ ਪੇਸ਼ ਹੈ ਜੀ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

05.09.2012

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਜੀ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰ: 7

ਦਫ਼ਤਰ: ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ

(ਪ੍ਰਚਾਲਣ ਸਾਖਾ)

ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ,
ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ,
ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਨੰ:ਪੰ.ਪ੍ਰਚਾ.(118)-2012/1458

ਮਿਤੀ, ਪਟਿਆਲਾ/08.11.2012

ਵਿਸ਼ਾ: ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (ਓ ਤੋਂ ਸ) ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ,

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟ ਨੰ:48, ਮਿਤੀ 6.9.2012 ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਹੈ ਜੀ) ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਜੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਓ ਤੋਂ ਸ) ਦਰਜ ਹਨ, ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੀਘਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੀ।

ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਵਾਸਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

(ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ- ਲੇਖਕ)

ਨੱਥੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਾਪੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮਿਤੀ: 19.11.2012

ਸੁਪ.ਸਿੱ ਸੈਲ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग आठ

वर्ष ८, अंक १५]

गुरुवार, मार्च १७, २०२२/फाल्गुन २६, शके १९४३

[पृष्ठे २, किंमत : रुपये २७.००

असाधारण क्रमांक ३५

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधि व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Shops and Establishments (Regulation of Employment and Conditions of Service) (Amendment) Act, 2022 (Mah. Act. No. XXIV of 2022), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SATISH WAGHOLE,

I/c. Secretary (Legislation) to Government,
Law and Judiciary Department.

MAHARASHTRA ACT No. XXIV OF 2022.

(First published, after having received the assent of the Governor in the "Maharashtra Government Gazette", on the 17th March 2022.)

An Act to amend the Maharashtra Shops and Establishments (Regulation of Employment and Conditions of Service) Act, 2017.

Mah. LXI of 2017. WHEREAS it is expedient to amend the Maharashtra Shops and Establishments (Regulation of Employment and Conditions of Service) Act, 2017, for the purposes hereinafter appearing ; it is hereby enacted in the Seventy-third Year of the Republic of India as follows :—

1. This Act may be called the Maharashtra Shops and Establishments (Regulation of Employment and Conditions of Service) (Amendment) Act, 2022. Short title.

Mah. LXI of 2017. 2. In section 1 of the Maharashtra Shops and Establishments (Regulation of Employment and Conditions of Service) Act, 2017 (hereinafter referred to as "the principal Act"), for sub-section (3), the following sub-section shall be substituted, namely :— Amendment of section 1 of Mah. LXI of 2017.

“(3)(a) The provisions of this Act, except section 7, shall apply to the establishments employing ten or more workers.

(b) The provisions of sections 7 and 36A shall apply to the establishments employing less than ten workers.”.

Amendment
of section 17
of Mah. LXI
of 2017.

3. In section 17 of the principal Act, clause (g) shall be deleted.

Insertion of
new section
36A in Mah.
LXI of 2017.

4. After section 36 of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :—

Name Board
to be in
Marathi.

“ **36A.** (1) The Name Board of every establishment registered under section 6, or of every establishment to which section 7 apply, shall be in Marathi language in *Devnagari* script :

Provided that, the employer of such establishment may also have the Name Board in any other language and script in addition to Marathi in *Devnagari* script :

Provided further that, lettering in Marathi language shall essentially be written in the beginning on the Name Board and the font size of the letters in Marathi Language shall not be smaller than the font size of the letters in any other language.

(2) No establishment where liquor is served or sold shall have a Name Board in the name of legends or forts.”.

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ (08 ਸਤੰਬਰ 2009) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅੰਸ਼

ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਮਿਤੀ 08 ਸਤੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਸ.ਕਰਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।
ਸ.ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸ.ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, ਜਨਾਬ ਸਰਦਾਰ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ।

08 09 2009

1. ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਜੀ ਨੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ 'ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਬੰਧੀ ਜੇ ਵੀ ਨਵੀਂ ਪਾਲਿਸੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਉਹ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਸਹਿਤਕਾਰਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵਰਗ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਵੀ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਹਿਤਕਾਰ/ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵੇਖ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜੇ ਵੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਉਹ ਰਾਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹਿੱਤ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।
2. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ 'ਪਿਛਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰਾਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ...ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿੰਤੂ—ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ।
3. **ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ ਜੇ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬੜੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ—ਵਟਾਂਦਰੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀ ਬੜੀ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ।**
4. ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਦੇ—ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੂਹ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ—ਵੱਖ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ

ਕਰਕੇ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਜੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਮ ਕਮੇਟੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਯੋਗ ਸਾਹਿਤਕਾਰ/ਲੇਖਕ/ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 14 ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ/ਲੇਖਕਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5. ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨਾ ਹੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਆਪ ਆਪਣੀ ਨਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਾ ਸਬੰਧਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਲ (ਭਾਵ ਜਿਸ ਸਾਲ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣਾ ਨਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇਛਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਵਕਫੇ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਭਾਵ ਉਸ ਦਾ ਨਾ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

... ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਅਕਾਰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਸ ਵਿੱਚ 3 ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇਵਲ 4 ਜਾਂ 5 ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

...ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ/ਲੇਖਕ/ਕਲਾਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਆਪਣੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਸ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਜਿਸ ਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦਵਾਨ/ਲੇਖਕ/ਕਲਾਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਨਾ ਜਿਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਉਹ ਵਿਦਵਾਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਦੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕੇ।